

برنامه ریزی راهبردی آمایش دفاعی فضاهای تفریحی (مطالعه موردی: منطقه ۱ شهر تهران)

مجید شمس ، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران
دکتر رضا برنا، دانشیار گروه جغرافیای، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران

چکیده

اهمیت آمایش دفاعی فضاهای تفریحی منطقه ۱ از چند جنبه حائز اهمیت است. از یک طرف، این منطقه از مقاصد مهم گردشگری اکوتوریستی شهر تهران به شمار می رود و با داشتن جاذبه های مهم تفریحی و اکوتوریستی پذیرای گردشگران متعددی است. به ویژه به دلیل ارتباط و مجاورت منطقه ۱ با فضاهای طبیعی پیرامون شهر و دامنه ها و کوه های مشرف، از توان بالایی در جهت توسعه اکوتوریسم برخوردار است. از طرفی وجود فضای سبز داخل شهری و فضاهای تفریحی مدرن، بر این قدرت افزوده است. اما در عین حال این منطقه از منظر مخاطرات طبیعی با خطر زلزله و ریزش و سیل رو به رو است. طراحی هوشمندانه و بهینه شهری نقش بسزایی در کاهش آسیب ، افزایش بنیه دفاعی کشور خواهد داشت. برخی از کاربریهای شهری می توانند مهمترین هدف برای دشمنان جهت حمله و یورش و از انتفاع خارج کردن در جنگ را داشته باشند. ارائه روش هایی که در آن شهر و عناصر تاثیر گذار شهری از منظر پدافند غیر عامل مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد، می تواند کاهش خسارت احتمالی حاصل از حملات نظامی در شهرها منجر شود. از سوی دیگر در غالب موارد ، مکان یابی و استقرار نادرست این دسته از کاربری ها سبب ایجاد تلفات و خسارات بسیار زیادی در سطح حوزه کالبدی مجاور می گردد. روش تجزیه و تحلیل داده به صورت توصیفی - تحلیلی است. این کار از طریق ابزار تحلیل SWOT صورت می گیرد. نتایج این پژوهش نشان می دهد وجود دره و مناطق کوهستانی در حومه شهر تهران که محل مناسبی برای ایجاد جاذبه های اکوتوریستی و در عین حال موقعیت ایمنی و دفاعی است، به عنوان مهمترین عامل فرصت در منطقه شناخته شده است. در نهایت توجه به بافتهای فرسوده شهری، جانمایی بهینه کاربری های شهری و توسعه مدیریت بحران، از مهمترین راهبردهای آمایش دفاعی فضاهای تفریحی منطقه ۱ تهران باشد.

واژگان کلیدی: فضای تفریحی ، آمایش ، پدافند غیرعامل ، منطقه یک تهران ، گردشگری شهری ، برنامه ریزی راهبردی